

Sygn. akt III Ca 489/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SO Mieczysław H. Kamiński,

Sędziowie: SO Ewa Adamczyk,

SO Katarzyna Kwilosz – Babiś (sprawozdawca)

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2014r.

na rozprawie

sprawy z wniosku M. J.

przy uczestnictwie M. W., A. Z., W. Z. i M. K.

o rozgraniczenie

na skutek apelacji uczestnika M. W.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gorlicach

z dnia 3 stycznia 2013r., sygn. akt I Ns 472/09

postanawia:

1. **zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że :**

- punktowi I. nadać treść: „ustalić, że działka ewidencyjna nr (...)położona w R., po zmianie konfiguracji z działką ewidencyjną nr (...)uwidocznionej na mapie geodety J. S. z dnia 7 maja 2014r. zaewidencjonowanej w (...)w G.pod numerem P. (...)dzieli się na działki: (...)o pow.0,0069 ha i (...)o pow. 0,1931 ha, przy czym działka (...)odpowiada części nieruchomości objętej KW nr (...)tj. części działki ewidencyjnej nr (...)według numeracji z mapy w skali 1:2880, a działka ewidencyjna nr (...)odpowiada nieruchomości objętej KW nr (...)tj. działkom ewidencyjnym (...)według numeracji z mapy w skali 1:2880”;

- punktowi II. nadać treść: „ ustalić granicę między działkami ewidencyjnymi nr (...)– szczegółowo opisanymi w pkt I. według stanu prawnego, który na mapie geodety J. S. wskazanej w punkcie I. przedstawia linia ciągła koloru czerwonego odpowiadająca linii ciąglej koloru czerwonego łączącej punkty M – N zobrazowanej na planie sytuacyjnym w skali 1: 500 w/w geodety z dnia 14 sierpnia 2014r.”;

- punktowi III. nadać treść: „ustalić granicę między działką ewidencyjną nr (...)– szczegółowo opisaną w pkt. I. a działką ewidencyjną nr (...)powstałą z działki ewidencyjnej (...)według numeracji z mapy w skali 1: 2880 objętej Kw nr (...)według stanu prawnego, który na mapie

geodety J. S. wskazanej w punkcie I. przedstawia linia ciągła koloru czerwonego odpowiadająca linii ciągłej koloru czerwonego łączącej punkty 1- A' zobrazowanej na planie sytuacyjnym w skali 1: 500 w/w geodety z dnia 14 sierpnia 2014r.”;

1a. „w pozostałej części apelację oddalić”,

2. przyznać biegłemu J. S. wynagrodzenie za sporządzenie opinii uzupełniających w postępowaniu apelacyjnym w kwocie 3 672, 58 zł (trzy tysiące sześćset siedemdziesiąt dwa złote 58/100) brutto, które w całości wypłacić tymczasowo ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Nowym Sączu;

3. nakazać ściągnąć: od uczestników M. K. i M. W. kwoty po 1836,29 zł (jeden tysiąc osiemset trzydzieści sześć złotych 29/100) tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w postępowaniu apelacyjnym;

4. orzec, że wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt III Ca 489/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 stycznia 2013r. Sąd Rejonowy w Gorlicach ustalił, że zgodnie z wykazem zmian gruntowych geodety uprawnionego J. S., z dnia 1 lipca 2011r. położona w R.działka ewidencyjna nr (...)o pow. 0,05 ha objęta księgą wieczystą nr (...)prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gorlicach utworzona w II etapie ewidencji gruntów po modernizacji ewidencji gruntów na mapie w skali 1:2000 utworzyła działkę nr (...)o pow. 0,0460 ha (pkt.I.), ustalił, że zgodnie z wykazem zmian gruntowych geodety uprawnionego J. S., z dnia 1 lipca 2011r. położone w R.działki ewidencyjne nr (...)o pow. 0,07 ha i (...)o pow.0,12 ha objęte księgą wieczystą nr (...)prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Gorlicach utworzone w II etapie ewidencji gruntów po modernizacji ewidencji gruntów na mapie w skali 1:2000 utworzyły działkę nr (...)o pow. 0,2000 ha (pkt.II.), ustalił, że granica między nieruchomością położoną w R.gmina G.oznaczoną jako działka ewidencyjna nr (...)szczegółowo opisaną w pkt.I. i nieruchomością położoną w R.oznaczoną jako działka ewidencyjna nr (...)szczegółowo opisaną w pkt. II. przebiega według stanu prawnego linią ciągłą koloru niebieskiego pomiędzy punktami B-A i linią ciągłą koloru czarnego pomiędzy punktami A-A', stosownie do oznaczenia na planie sytuacyjnym w skali 1:500 stanowiącym załącznik do opinii biegłego geodety J. S.z dnia 22 października 2009r. (pkt. III. - w/w szkic zalega na karcie 22 akt), nakazał ściągnąć od uczestnika M. W.na rzecz Skarbu Państwa w G.kwotę 3000,12 zł tytułem zwrotu połowy wydatków na koszt opinii biegłego J. S.wyłożonych w sprawie tymczasowo przez Skarb Państwa (pkt. IV), w pozostałym zakresie nieopłaconymi kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa (pkt. V.), i stwierdził, że wnioskodawca i uczestnicy we własnym zakresie ponoszą koszty związane z ich udziałem w sprawie (pkt. VI.)

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd I instancji stwierdził, że granicą prawną nie jest granica wynikająca z aktualnej mapy ewidencji gruntów w skali 1: 2000 (oznaczona na planie sytuacyjnym w skali 1:500 stanowiącym załącznik do opinii biegłego geodety J. S. z dnia 22 października 2009r. linią koloru czerwonego, o przyjęcie której wnioskował uczestnik M. W.), lecz granica wnioskowana przez M. J.i oznaczona na w/w planie linią ciągłą koloru niebieskiego pomiędzy punktami B-A i linią ciągłą koloru czarnego pomiędzy punktami A-A', a na uzasadnienie tej oceny powołał się na wnioski kolejnych opinii biegłego J. S.. Dodatkowo Sąd Rejonowy podniósł, że nawet gdyby w/w oceny nie podzielić to, granica wskazana w pkt. III. zaskarżonego orzeczenia jest granicą wyznaczającą wieloletni stan samoistnego posiadania przez M. J.a zatem o ile wnioskodawczyni nie była prawną właścicielką spornego pasa gruntu (obszar pomiędzy liniami czerwoną i niebieską), to własność tego gruntu nabyła go przez zasiedzenie, albowiem był w jej posiadaniu samoistnym co najmniej od 1975r.

Apelację od w/w orzeczenia złożył uczestnik M. W., zaskarżając punkty III., IV., i VI., i zarzucając sprzeczność ustaleń faktycznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym przez przyjęcie, że aktualna obowiązująca

mapa ewidencji gruntów w skali 1:2000 nie odzwierciedla granicy prawnej pomiędzy działkami (...) oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia a mających wpływ na jego treść polegający na uznaniu, że wnioskodawczyni M. J. co najmniej do 1975r. posiadała sporny pas gruntu stanowiący działkę ewidencyjną nr (...), wniósł o zmianę w/w postanowienia poprzez orzeczenie zgodnie z wnioskiem uczestnika M. W. i ustalenie przebiegu spornej granicy według aktualnego stanu geodezyjnego oznaczonego w opiniach biegłego linią koloru czerwonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Działki nr (...)(oznaczenie według aktualnej mapy ewidencji gruntów w skali 1:2000) położone są w R.w jednym pasie biegnącym od drogi publicznej nr ewid. (...)w kierunku północno - zachodnim. Właścicielki tych działek a to: M. J., M. K.z domu J.i I. M.w dniu 16 kwietnia 2003r. złożyły wniosek o wszczęcie postępowania rozgraniczeniowego ich nieruchomości na całej długości granic od strony wschodniej czyli z działkami ewid. nr (...)i (...). Postępowanie rozgraniczeniowe zostało wszczęte postanowieniem Wójta Gminy G.z dnia 5 maja 2003r. W toku postępowania administracyjnego odbyły się dwie rozprawy na gruncie, a to w dniach 14 maja 2003r. i 2 czerwca 2003r. w toku których strony wskazały zgodnie granice pomiędzy działkami (...)odpowiadające granicom z mapy ewidencji gruntów w skali 1: 2880 (tj. mapy poprzednio obowiązującej), natomiast ostatecznie nie doszło do porozumienia pomiędzy wnioskodawczyniami a właścicielem działki (...). W związku z powyższym na podstawie decyzji z dnia 15 lipca 2003r. postępowanie administracyjne co do granicy pomiędzy działkami (...)a działką (...)umorzono i przekazano spór graniczny do rozstrzygnięcia Sądowi Rejonowemu w Gorlicach, który kontynuował rozgraniczenie pod sygn. akt I Ns 436/03. Z kolei granica pomiędzy działkami (...)została ustalona w decyzji o rozgraniczeniu wydanej dopiero w 15 kwietnia 2009r. Po wydaniu w/w decyzji w terminie do jej zaskarżenia M. W.wycofał swoją zgodę na rozgraniczenie działek (...)według linii ustalonej na rozprawie granicznej w dniu 14 maja 2003r. i w związku z powyższym organ administracyjny przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gorlicach.

(dowód: wniosek o rozgraniczenie, postanowienie z dnia 5.05.2003r. , protokoły graniczne, postanowienie z dnia 15 lipca 2003r., postanowienie z dnia 15 kwietnia 2009r., odwołanie M. W. w aktach administracyjnego postępowania rozgraniczeniowego k. 2)

W sprawie o sygn. I Ns 436/03 doszło w dniu 23 grudnia 2004r. do zawarcia ugody granicznej pomiędzy wnioskodawczyniami postępowania rozgraniczeniowego tj. M. J., M. K.i I. M.a uczestniczką A. Z.o treści: „ wnioskodawczynie M. J., I. M., M. K.i uczestniczka A. Z.zgodnie ustalają i oświadczają, że granica między działkami (...)a działką (...)położonymi w R.przebiega granicą ewidencyjną od punktu E poprzez pkt. 1012A -44A-24 do pkt J. to jest linią koloru czerwonego na planie sytuacyjnym geodety J. S.w skali 1:500 w opinii z dnia 12 stycznia 2004r. a następnie od pkt. J do pkt.1. linią koloru niebieskiego ...”. Punkty te zastabilizowano w terenie w dniu 20 maja 2005r. Ustalone w ugodzie punkty J i 1 odpowiadają punktom na planie sytuacyjnym w skali 1:500 stanowiącym załącznik do opinii biegłego geodety J. S.z dnia 22 października 2009r.- k. 22 akt odpowiednio punktom J i B. M. W.nie był uczestnikiem sprawy I Ns 436/03 a zatem nie był także stroną w/w ugody granicznej.

(dowód: ugoda k. 138/2 w aktach I Ns 436/03)

W toku niniejszej sprawy podczas oględzin miejsca przedmiotu wniosku w dniu 6 lipca 2009r. roku uczestnik M. W. okazał swoją wersję przebiegu granicy pomiędzy działkami nr (...) oznaczoną na planie sytuacyjnym w skali 1:500 (k. 21) linią żółtą pomiędzy punktami D i C. Punkt D leży w odległości 2,37 metra od punktu B po jego południowo - zachodniej stronie. Natomiast punkt C znajduje się w odległości 2,65 metra od punktu A wskazanego przez wnioskodawczynię po jego południowo zachodniej stronie. Wskazanie wnioskodawczyni M. J. zostało oznaczone na planie sytuacyjnym w skali 1:500 linią koloru niebieskiego pomiędzy punktami A i B. Wnioskodawczynie oświadczyła, iż granica biegnie w linii prostej do narożnika budynku na działce uczestnika około 30 cm od pn. - zach. narożnika budynku. Granicę ewidencyjną na obecnie obowiązującej po III etapie modernizacji ewidencji gruntów obrazuje na szkicu linia koloru czerwonego. Ani linia graniczna pomiędzy punktami A - B wskazana przez wnioskodawczynię M.

J., ani linia graniczna pomiędzy punktami C-D wskazana przez uczestnika M. W. nie odpowiadają granicy z aktualnie obowiązującej mapy ewidencji gruntów w skali 1:2000. Ponadto oba wskazania nie dochodzą do przecięcia z granicą drogi gminnej oznaczonej na mapie w skali 1:2000 jako działka ewidencyjna (...). Na planie sytuacyjnym oznaczono dodatkowo punkty C' i A' będące przecięciami linii wskazanych przez strony postępowania z granicą działki (...).

(dowód: protokół oględzin k. 15-17, opinia geodezyjna k. 21)

Na rozprawie w dniu 20 grudnia 2012r. uczestnicy M. W., W. Z.i A. Z.zawarli ugodę, w której oświadczyli, że punkt B wynikający z opracowań geodezyjnych biegłego J. S. odpowiadający punktowi 1 z opinii wydanej w sprawie I Ns 436/03 stanowi niesporny dla nich punkt trójmiędzy działek (...)oraz ustalili, że granica prawna między działkami (...)przebiega linią koloru czerwonego pomiędzy punktami B-E stosownie do jej oznaczenia na planie sytuacyjnym w skali 1:500 z dnia 20 września 2012r.

(dowód: protokół rozprawy z dnia 20 grudnia 2012r. k. 339/2 , plan sytuacyjny do opinii dodatkowej geodety J. S. (1) z dnia 20 września 2012r. k. 310)

Granice ustalone w/w ugodami nie odpowiadają granicom wynikającym z aktualnie obowiązującej mapy ewidencji gruntów w skali 1: 2000, która została wprowadzona Obwieszczeniem Wojewody (...)ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Województwa (...)nr (...) z 2001r. Mapa ewidencji gruntów w skali 1:2000 dla obrębu R.zastąpiła dotychczasową mapę w skali 1: 2880. Nowa mapa w skali 1:2000 wprowadziła nową numerację działek. Granice działek objętych rozgraniczeniem na obu w/w mapach znacznie się różnią.

(dowód: opinie biegłego J. S. pisemne i ustne: z dnia 22.10.2009r. k.17-22, 63 i 92, k. 155-157, opinia z dnia 1 lipca 2011r. k. 185-189, z dnia 3.11.2011r. k. 203-219, k. 248-249, 281, z dnia 3.11.2011r. k. 203—209 i 248-249, 281, k. 307-311 i 339, z dnia 5 maja 2014r. k. 489-496 i z dnia 14 sierpnia 2014r. k. 514),

W archiwum PODGiK w G.odnaleziono operat z pomiaru kontrolnego działki (...). W operacie tym znajduje się protokół graniczny spisany w dniu 19 października 1994 roku. W operacie tym wykonawca posługuje się oznaczeniami działek z nowej - wówczas jeszcze nie zatwierdzonej - ewidencji gruntów, gdyż pomiar ten był częścią czynności przygotowawczych, związanych z modernizacją operatu ewidencji gruntów obrębu R., który został zatwierdzony i wprowadzony w życie dopiero w 2001 roku. W protokole granicznym opisano, iż granica działki (...)powstałej w wyniku podziału działki (...)tym operatem od strony wschodniej przebiega wzdłuż wyraźnej miedzy (szlak drożny) od rurki granicznej przy drodze pkt 1 do punktu 2". Protokół ten został podpisany jednakże wyłącznie przez M. J.i A. M. (1)czyli przez właścicieli działek po zachodniej stronie spornej granicy. W ustaleniu granicy nie brał udziału właściciel działki (...). W operacie tym został podany punkt graniczny nr 1 rzekomo stabilizowany rurką, ale w operacie brak jest pomiaru tego punktu i nie ma w związku z tym możliwości odtworzenia położenia tego punktu w terenie.

(dowód: kserokopia protokołu granicznego i szkicu z pomiaru kontrolnego z operatu modernizacji ewidencji gruntów obrębu R.z 19 października 1994 r. - k. 216- 217; opinia uzupełniająca geodety J. S. z dnia 03 listopada 2011 roku, k. 203-219)

Zarówno M. J. jak i M. K. i M. W. nabywali własność swoich nieruchomości przed wprowadzeniem mapy ewidencji gruntów w skali 1: 2000 i w księgach wieczystych prowadzonych dla tych nieruchomości figurują oznaczenia nieruchomości z mapy w skali 1: 2880. I tak: własność M. J. jest objęta księgą wieczystą nr (...) i są to działki o numerach (...), własność M. K. jest objęta księgą wieczystą nr (...) i są to działki (...), natomiast własność M. W. jest objęta księgą wieczystą nr (...) i jest to działka (...).

(dowód: odpis z księgi wieczystej nr (...) k. 77-78, odpis z księgi wieczystej nr (...) k.389-391, odpis z księgi wieczystej nr (...) k. 79-80)

M. J.nabyła własność działek nr (...) (obecnie jest to działka (...)) na mocy Aktu Własności Ziemi nr (...)z dnia 20 lutego 1975r. Działki te zostały wydzielone przed lub w trakcie postępowania uwłaszczeniowego z nieruchomości J.

M. (1)– ojca M. J., objętej księgą wieczystą KW nr (...), w której figurowały: p.bud. (...)i pgr. (...), (...), (...), (...)- plac budowlany, rola, pastwisko łącznego obszaru 1,4739 m². J. M. (1)był wpisany w w/w księdze jako właściciel na postanowienia Sądu Powiatowego w G.z dnia 22 stycznia 1961r. wydanego w sprawie I.2.Ns.II. 663/58 o zniesienie współwłasności i dział spadku po J. M. (2)i A. M. (2). Przy wydzielaniu działki dla M. J.doszło do przekształceń w obrębie nieruchomości J. M. (1)polegających na: zniesieniu p.bud (...) do pgr. (...), zmiany konfiguracji i obszaru pgr. (...)i (...), podziału pgr. (...)na działki (...). Działki objęte (...)na rzecz M. J.tj. (...)i (...)zostały odłączone do KW nr (...). W KW nr (...)pozostały działki: (...), (...)i (...). W 1988r. działka (...)w związku z rozgraniczeniem z działkami (...)zmieniła oznaczenie na (...).

(dowód: AWZ k. 403, wykaz zmian gruntowych k. 401- 402, wyrys z mapy ewidencyjnej k. 400, zawiadomienie z dnia 1 marca 1977r. k. 405, postanowienie z dnia 22 stycznia 1961r. k. 521, wykaz zmian gruntowych k. 424-425, mapa uzupełniająca k. 397 – oryginały w aktach i dokumentach KW nr (...)i (...), zapisek urzędowy k. 395, opinia biegłego J. S. (1)k. 203-219 i k. 489-493)

Przy dokonywaniu wydzielenia działki dla M. J. jej ojciec J. M. (1) pozostawił sobie wąski pas ziemi łączący jego nieruchomości z drogą publiczną, który wówczas stanowił część działki (...).

(dowód: wyrys z mapy k. 400, opinia biegłego J. S. k. 203—209 i 248-249, 281, 488-495, oświadczenie M. J.podczas rozprawy apelacyjnej w dniu12.02.2014r. k. 480/2),

J. M. (1)zmarł w dniu 4.11.1989r. i spadek po nim nabyli: żona A. M. (1)oraz dzieci: I. M., M. J.i A. M. (3)- wszyscy po ¼ części, z tym, że wchodzące w skład spadku gospodarstwo rolne nabyli żona A. M. (1)i córka M. J.po ½ części. W skład spadku po nim weszła nieruchomość objęta KW nr (...), składająca się z działek (...)o łącznej pow.1,32 ha. Na podstawie mapy uzupełniającej z projektem podziału geodety Z. D.wpisanej do Urzędu Wojewódzkiego w N.– Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości w dniu 20 sierpnia 1997r. pod numerem (...) objęte KW nr (...)działki (...)uległy zniesieniu do działki (...)a ta następnie uległa podziałowi na działki ewidencyjne (...).

W dniu 22 sierpnia 1997r. w formie aktu notarialnego przeprowadzono dział spadku J. M. (1) obejmujący nieruchomość objętą KW nr (...) na podstawie którego nieruchomość tę otrzymała M. J.. Następnie tym samym aktem notarialnym M. J. darowała m.in. swojej córce M. K. działki nr (...) powstałe z podziału działki (...) opisanego powyżej. Działka (...) ma pow. 8 arów, jest położona nad działką (...) własności M. J. oraz posiada połączenie z drogą publiczną za pomocą wąskiego pasa gruntu biegnącego na południowy wschód, najpierw wzdłuż granicy działki (...) a następnie wzdłuż granicy działki (...). Od strony wschodniej działka (...) graniczy z działkami (...).

(dowód: postanowienie spadkowe k. 427, wykaz zmian gruntowych k. 425, mapa k. 427, odpis aktu notarialnego z 22 sierpnia 1997r. k. 430, oryginały w aktach i dokumentach KW nr (...), zapisek urzędowy k. 422, opinia biegłego J. S.opinia biegłego J. S. k. 203-219 i k. 489-493)

Uczestnik M. W.nabył własność działki nr (...)(obecnie jest to działka nr (...)) na podstawie notarialnej umowy sprzedaży z dnia 12 maja 1998r. nr rep. (...)od A. J.s. M.i M.. A. J.nabył własność w/w działki na podstawie umowy przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 7.11.1983r. nr rep. (...)zawartej z M. H.s. J.i A. H.. M. H.s. J.był wpisany w lwh nr (...) księgi gruntowej R.jako właściciel m.in. pgr. (...)na podstawie dekretu dziedzictwa z dnia 8 listopada 1944r. oraz protokołu działu spadku z dnia 27 i 30 października 1944r.

(dowód: akt notarialny z dnia 12 maja 1998r. k. 411-413, umowa przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 7.11.1983r. – oryginały w aktach i dokumentach KW nr (...) i 5690, zapisek urzędowy k. 473)

Na mapie w skali 1:2880 działka (...)własności M. W.na całej swojej długości od strony zachodniej graniczyła z działką (...)własności M. K., a przed 1997r tj. przed powstaniem działki (...), graniczyła z działką (...)własności M. J.i A. M. (1)nabytej w wyniku dziedziczenia po J. M. (1). Wszystkie czynności geodezyjno - prawne jakie dotyczyły własności nieruchomości J. M. (1)objętej KW (...)nie zmieniały przebiegu granicy działki (...)nabytej przez M. W.i granica ta biegła wzdłuż linii oznaczonej w opiniach biegłego J. S. z dnia 22.10.2009r i z dnia 3.11.2011r. kolorem niebieskim.

(dowód: opinia biegłego J. S. z dnia 3.11.2011r. k. 204-219, opinia w/w biegłego z dnia 5 maja 2014r. k. 489-496)

Mapa w skali 1:2000 nie uwzględnia opisanego wyżej stanu własności, albowiem na przedmiotowej mapie nieruchomości M. J. została oznaczona jako działka nr (...) a (...) jako działka nr (...) i działki te graniczą ze sobą, natomiast pominięto na w/w mapie własność M. K. czyli fragment działki (...) znajdujący się pomiędzy działkami (...) własności M. J. a działką (...) własności M. W..

(dowód: opinia biegłego J. S. z dnia 5 maja 2014r. k. 489-496)

Uwzględniając stan własności wynikający z ksiąg wieczystych oraz treść ugody zawartej w sprawie I Ns 436/03 oraz w zakresie punktu B treść ugody zawartej w niniejszej sprawie pomiędzy uczestnikiem M. W. a uczestnikami W. i A. Z. należy stwierdzić, że stan prawny granic jest następujący:

Własność M. J. od strony wschodniej wyznacza linia łącząca punkty K-J-M-N, z własnością M. J. graniczy własność M. K. i jest to obszar pomiędzy punktami M-N-A'-1-M, własność M. K. od strony wschodniej graniczy z własnością M. W. i wyznacza ją linia łącząca punkty 1- A-A'.

(dowód: opinia biegłego J. S. z dnia 5 maja 2014r. k. 489-496)

Wyżej opisana linia łącząca punkty 1-A-A' z opinii biegłego J. S.z dnia 5 maja 2012r. jest tożsama z linią wskazaną w zaskarżonym postanowieniu tj. z linią ciągłą koloru niebieskiego pomiędzy punktami B-A i linią ciągłą koloru czarnego pomiędzy punktami A-A'.

(dowód: opinie biegłego J. S.: z dnia 22.10.2009r. k.17-22, z dnia 1 lipca 2011r. k. 185-189, z dnia 3.11.2011r. k. 203-219, z dnia 3.11.2011r. k. 203—209 i 248-249, z dnia 5 maja 2014r. k. 489-496 i z dnia 14 sierpnia 2014r. k. 514)

W momencie zakupu działki (...) przez M. W. stanowiła ona nieużytek, gdyż poprzedni właściciel A. J. tej działki od wielu lat z niej nie korzystał. W 1999 roku M. W. rozpoczął wznoszenie budynku mieszkalnego m.in. na działce (...). Stan surowy został ukończony w 2001 roku, a na dzień oględzin z dnia 06 lipca 2009 roku budynek ten nadal był niewykończony.

Z kolei działka wnioskodawczyni M. J.nr (...)jest działką siedliskową. M. J.wybudowała dom na działce (...)około 1975 roku, kiedy otrzymała działkę od swoich rodziców, tj. J. M. (1)i A. M. (1). Działka nr (...)jest obecnie zabudowana budynkiem mieszkalnym, garażowym oraz budynkiem gospodarczym tzw. drewnianą. W dacie budowy domu na działce wnioskodawczyni, tj. około 1975 roku mąż M. J.wykarczał chaszczę rosnące w pasie pomiędzy ścianą budynku uczestnika na działce nr (...)(obecnie istniejącego) a linią istniejących drzewek posadzonych przez wnioskodawczynię w latach 90-tych w obrębie linii koloru czerwonego. Wnioskodawczyni i jej mąż następnie w pasie przy granicy z działką nr (...), tj. pomiędzy drzewkami wzdłuż linii koloru czerwonego a ścianą budynku uczestnika, wykaszali trawę za drzewkami do linii oznaczonej na szkicu sytuacyjnym punktami A'-B. Z drzewkami na działce nr (...)wnioskodawczyni wniosła też drewnianą, która przylega do linii koloru czerwonego. Między działkami nr (...)nie było w przeszłości nigdy płotów, ani wyraźnej granicy. W odległości kilku metrów od drogi działki (...)w linii pomiędzy punktami A'-B a linią koloru czerwonego rosła czereśnia, która nie wyznaczała jednak granicy. Została ona wycięta w związku z budową domu przez M. W.. Nadto pomiędzy chaszczami a obecnym domem M. J.równoległe do linii koloru czerwonego po działce (...)biegła ścieżka służąca do przechodów, zaś teren między chaszczami a ścieżką porastała trawa, którą co najmniej od połowy lat siedemdziesiątych XX wieku kosili M. J.i jej mąż. Od drogi gminnej na ścieżkę biegnącą po działce M. J.i prowadzącą do nieruchomości państwa M.od lat prowadził mostek znajdujący się pomiędzy linią czerwoną a niebieską na szkicu sytuacyjnym geodety J. S.. Pomędzy ścianą budynku uczestnika a linią drzewek w pasie pomiędzy liniami koloru czerwonego i niebieskiego został założony w latach siedemdziesiątych XX wieku wodociąg doprowadzający wodę do działek poniżej drogi nr (...). W 2007 roku pomiędzy ścianą budynku uczestnika a linią drzewek wodociąg był przekopany ręcznie w celu usunięcia awarii. Zgodę na przekopanie gruntu E. S.siostrze

uczestnika M. W. wyrażała M. J.. M. J. i M. W. żyli w dobrych stosunkach i się odwiedzali, do czasu jak M. W. złożył odwołanie od decyzji administracyjnej ustalającej granice między działkami nr (...).

(dowód: zeznania świadka I. M. – k. 56/2 – 57; zeznania świadka A. M. (3) – k. 57/2 – 58; zeznania świadka M. G. – k. 64-64/2; zeznania świadka B. J. – k. 64/2 – 65; zeznania świadka H. S. – k. 65; zeznania świadka A. J. – k. 65-65/2; zeznania świadka E. S. – k. 108/2 – 109/2; zeznania świadka T. D. – k. 125- 125/2; częściowo zeznania świadka K. W. – k. 65/2-66; częściowo zeznania świadka J. W. – k. 124/2 – 125; dziennik budowy i dokumentacja projektowa – k. 135-150; zeznania wnioskodawczyni M. J. – k. 174/2; częściowo zeznania uczestnika M. W. – k. 174/2; częściowo zeznania uczestnika A. Z. – k. 174/2; częściowo zeznania uczestnika W. Z. – k. 174/2 – 175; plan sytuacyjny w skali 1:500 z opinii geodety J. S. z 22 października 2010 roku, k. 21)

Powyższe Sąd Okręgowy ustalił na podstawie treści wpisów w księgach wieczystych prowadzonych dla nieruchomości stron oraz na podstawie akt i dokumentów przy w/w księgach. Oryginały tych dokumentów Sąd Okręgowy otrzymał do wglądu i po zapoznaniu się z nimi do akt sprawy wykonano kserokopie dokumentów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wiarygodność i rzetelność dokumentów, na podstawie których dokonywano wpisów w księgach wieczystych nie budziła żadnych wątpliwości ani nie była kwestionowana przez strony, w związku z czym dowody te uznano za wiarygodne.

Oprócz dowodu z dokumentów istotny dla rozstrzygnięcia sprawy okazał się dowód z opinii geodezyjnej, którą w niniejszej sprawie wykonał biegły J. S.. Należy zauważyć, że w/w biegły wykonał w sprawie szereg opinii, których zawartość w dużej mierze zależała od treści zlecenia formułowanego przez Sąd. Część zleceń dla biegłego była powieleniem wniosków składanych przez strony i polegała na opracowywaniu kolejnych wariantów przebiegu granic. Już w toku postępowania przed Sądem Rejonowym biegły J. S. zwrócił uwagę na niezgodności pomiędzy aktualną mapą w skali 1: 2000 a mapą poprzedniej ewidencji gruntów w skali 1:2880 i podjął próbę wyjaśnienia przyczyn tych niezgodności. Dopiero jednak w postępowaniu apelacyjnym biegły otrzymał polecenie pokazania na mapie stanu prawnego wynikającego z aktualnych dowodów nabycia własności - szczegółowo wskazanych w zleceniu. Biegły wykonał przedmiotowe zlecenie w opinii z dnia 5 maja 2014r. i w opinii uzupełniającej z dnia 14 sierpnia 2014r., która nie wprowadza żadnych zmian do opinii z dnia 15 maja 2014r. a jedynie zawiera bardziej szczegółowy opis granic a mapa będąca wynikiem opinii (tożsama z mapą zawartą w opinii z dnia 5 maja 2014r.) zawiera klauzulę przyjęcia do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Opinia biegłego J. S. z dnia 5 maja 2014r. stanowi podsumowanie i dopełnienie opinii tego biegłego złożonych w postępowaniu przed Sądem Rejonowym. Skoro ostateczna opinia biegłego wprost nawiązuje do dowodów nabycia własności oraz do wszelkich dostępnych dokumentów geodezyjnych a przy tym jest logiczna i należyście umotywowana to Sąd Okręgowy uznał, że opinia ta może być podstawą do ustaleń faktycznych oraz do wydania orzeczenia o rozgraniczeniu. Należy podkreślić, że ani wnioskodawczyni ani uczestnicy nie zgłosili do opinii biegłego wydanej w postępowaniu apelacyjnym z dnia 15 maja 2014r. żadnych zarzutów.

Jeśli chodzi o dowody osobowe to w zakresie ich oceny Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własną ocenę zaprezentowaną przez Sąd Rejonowy, albowiem ocena ta w pełni odpowiada dyspozycjom z art. 233 § 1 k.p.c. Warto jednakże nadmienić, że dla oceny prawnej sprawy przyjętej przez Sąd Okręgowy w/w dowody osobowe w istocie nie miały znaczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja M. W. okazała się zasadna częściowo, a to w zakresie w jakim kwestionowała ocenę Sądu I instancji, że własność M. J. od strony wschodniej wyznacza linia ciągła koloru niebieskiego pomiędzy punktami B-A i linia ciągła koloru czarnego pomiędzy punktami A-A' (tożsama z linią łączącą punkty 1-A-A' z opinii biegłego J. S. z dnia 5 maja 2014r.), natomiast nie miał racji apelujący twierdząc, że jego własność sięga po linię wynikającą z mapy ewidencji gruntów w skali 1: 2000 oraz w przedłużeniu tej linii do punktu B wynikającego z ugody zawartej z uczestnikami Z..

Już w toku postępowania przed Sądem Rejonowym ujawniła się okoliczność, że granice na mapie ewidencji gruntów w skali 1: 2000 istotnie odbiegają od stanu granic na mapie ewidencji gruntów w skali 1: 2880, na bazie

której kształtowała się własność nieruchomości objętych rozgraniczeniem oraz, że nie odnaleziono dokumentów, które uzasadniały zaistniałą zmianę przebiegu granic. Dostrzegając przedmiotowy problem Sąd Rejonowy nie dokonał dokładnego zbadania stanu prawnego tj. stanu własności, lecz poprzestał na przyjęciu wniosku biegłego, że granica pomiędzy działką (...) przypisaną w aktualnej ewidencji M. J. a działką (...) przypisaną w aktualnej ewidencji apelującemu winna przebiegać według linii łączącej punkty B-A-A', ponieważ linia ta zawsze wyznaczała zachodnią granicę działki (...) należącej do apelującego a grunt położony obok działki apelującego był częścią dawnej nieruchomości ojca wnioskodawczyni - J. M. (1). Posiłkowo Sąd Rejonowy oparł się na ocenie, że sporny pas gruntu M. J. nabyła przez zasiedzenie.

W ocenie Sądu Okręgowego z taką oceną nie można się zgodzić z następujących względów. Jeśli chodzi o pierwszy argument Sądu Rejonowego odwołujący się do granic na mapie w skali 1: 2880 to jest on prawidłowy jedynie w odniesieniu do ustalenia granic działki (...)(własności apelującego) objętej KW (...), natomiast nie jest prawidłowy w odniesieniu do ustalenia granic działek (...)(własności M. J.) objętych KW (...). Z mapy w skali 1: 2880 wynika niezbicie, że w/w nieruchomości nie miały wspólnej granicy (nie graniczyły ze sobą), ponieważ pomiędzy nimi istniał wąski pas gruntu stanowiący część działki (...własności M. K., która nabyła w/w działkę notarialną umową darowizny od matki M. J.w 1997r. Przedmiotowa działka została wydzielona w 1997r. i figuruje w księdze wieczystej nr KW (...). Jeśli chodzi o drugi argument Sądu Rejonowego odwołujący się do zasiedzenia spornego pasa gruntu przez M. J.to jest on nieprawidłowy, ponieważ zasiedzenie jest sposobem nabycia własności przez samoistnego posiadacza nie mającego tytułu własności. Z dowodów zebranych w sprawie wynika natomiast niezbicie, że M. J.uzyskała własność działek (...)na podstawie AWZ i miała świadomość, że wydzielając dla niej w/w działki ich prawny właściciel tj. jej ojciec J. M. (1)pozostawił sobie wąski pas gruntu dochodzący do drogi publicznej. Wnioskodawczyni nie twierdzi, że po wydaniu AWZ miała miejsce kolejna nieformalna darowizna spornego pasa gruntu na jej rzecz przez J. M. (1). W tych okolicznościach wszelkie akty posiadania wykonywane przez M. J.na w/w pasie gruntu w okresie od otrzymania AWZ do chwili śmierci J. M. (1)nie mogą być uznane za akty posiadania samoistnego. Wnioskodawczyni mogła wykonywać akty posiadania, ponieważ była córką prawnego właściciela i niewątpliwie miała jego zgodę na korzystanie również z tego pasa gruntu. W 1989r. J. M. (1)zmarł i od tego czasu M. J.była współwłaścicielką spornego pasa gruntu wraz z matką A. M. (1)i z tego tytułu była uprawniona do wykonywania na działce (...)wszelkich aktów posiadania. Przedmiotowa współwłasność ustała w 1997r. w chwili dokonania notarialnego działu spadku po J. M. (1). W jego efekcie M. J.stała się wyłączną właścicielką nieruchomości – stanowiącej masę spadkową po J. M. (1)czyli działek (...), (...)i (...)o łącznej pow. 1,32 ha, które utworzyły jedną działkę (...)i która następnie uległa podziałowi na działki (...). W drodze następczej (po działu spadku) czynności prawnej M. J.wyzbyła się własności spornego pasa ziemi, ponieważ darowała go (jako część działki (...swojej córce M. K.). Gdyby nawet hipotetycznie założyć, że w/w osoby nie znały dokładnych granic działki (...)(co jest wątpliwe, gdyż granice te wynikały z mapy podziału przygotowanej na potrzeby umowy o dział spadku i umowy darowizny) i mimo wyzbycia się własności M. J.pozostała samoistnym posiadaczem spornego pasa gruntu w dobrej wierze, to jego własność w drodze zasiedzenia mogłaby nabyć najwcześniej w 2017r. to jest po upływie 20 lat od daty dokonania darowizny. Okresy posiadania przed 1997r. nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia, ponieważ nie wykazano aby akty władztwa M. J.przed działem spadku po J. M. (1)były posiadaniem samoistnym (do 1989r. co do prawa własności a od 1989r do 1997r w zakresie udziału we współwłasności A. M. (1)), a nawet gdyby tak było, to możliwość zasiedzenia została zniweczona z chwilą nabycia własności przez M. J.w wyniku działu spadku po J. M. (1).

Podsumowując należy stwierdzić, że zarzut apelacji o braku podstaw do stwierdzenia nabycia spornego pasa gruntu przez zasiedzenie na rzecz wnioskodawczyni M. J. był zasadny, ale z innych powodów niż wskazane w apelacji. Apelujący posłużył się bowiem argumentem błędnej oceny dowodów i zarzucał Sądowi I instancji bezpodstawne danie wiary zeznaniom wnioskodawczyni i świadków wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia co do wykonywania przez M. J. na spornym pasie gruntów aktów posiadania przez czas potrzeby do stwierdzenia zasiedzenia. Apelujący twierdził, że wnioskodawczyni zaczęła używać przedmiot sporu dopiero od połowy lat 90-tych a wcześniej był to nieużytek, z którego nikt nie korzystał – co wyklucza możliwość przyjęcia zasiedzenia. W ocenie Sądu Okręgowego apelujący nie zdołał podważyć prawidłowości oceny dowodów osobowych dokonanej przez Sąd Rejonowy. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie odniesie zamierzonego przez apelującego skutku,

jeśli w środku odwoławczym nie zostanie wskazane, które z zasad doświadczenia życiowego lub reguł logicznego myślenia Sąd pierwszej instancji naruszył i na czym konkretnie to naruszenie polegało. Nie jest wystarczające dla skuteczności zarzutu naruszenia powołanego przepisu wskazanie, że apelujący w sposób odmienny ocenił dowody. Należy podkreślić, że ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji są konsekwencją dokonanej przez ten Sąd oceny dowodów, która nie należy do stron, ale do wyłącznej kompetencji sądu orzekającego. Ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w sprawie wyraża istotę sądenia w części dotyczącej ustalenia faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwstawnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się ze świadkami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Jeżeli z materiału dowodowego sprawy sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi zostać zaakceptowana.

Niezależnie od powyższego trzeba podkreślić, że sporne pomiędzy stronami kwestie co do posiadania pasa gruntu a także ocena prawna zarzutu zasiedzenia wobec ustaleń Sądu Okręgowego co do stanu własności przedmiotu sporu stała się bezprzedmiotowa. Właściciel nie traci własności przez to, że z niej nie korzysta. Dopiero gdy inna osoba obejmie rzecz w swoje posiadanie samoistne i będzie je wykonywać przez 20 lub 30 lat właściciel może utracić własność na skutek swojej bezczynności. Apelujący nigdy nie twierdził, że w przeszłości on lub jego poprzednicy posiadali przedmiot sporu i że w związku z tym nabył go przez zasiedzenie.

Jako niezasadne Sąd Okręgowy ocenił zarzuty apelacji zmierzające do wykazania, że prawną granicą własności apelującego jest granica wynikająca z mapy ewidencyjnej. Mapa ewidencyjna jest tylko jednym z wielu dokumentów branych pod uwagę przy wyznaczaniu granicy i wcale nie jest dokumentem o pierwszorzędym znaczeniu. Jak wynika z przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989r. Prawo Geodezyjne i Kartograficzne oraz z przepisów rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 kwietnia 1999r. w sprawie rozgraniczania nieruchomości podstawę ustalania przebiegu granic nieruchomości stanowią dokumenty: 1) stwierdzające stan prawny nieruchomości i 2) określające położenie punktów granicznych i przebieg granic nieruchomości. Do pierwszej grupy dokumentów należą : odpisy z ksiąg wieczystych lub odpisy dokumentów znajdujących się w zbiorze dokumentów, wypisy aktów notarialnych, prawomocne orzeczenia sądu i ugody sądowe, ostateczne decyzje administracyjne (§4 w/w rozporządzenia) . Do drugiej grupy dokumentów należą : dokumenty geodezyjne zawierające dane liczbowe do ustalenia przebiegu granic tj. szkice graniczne, protokoły graniczne, akty ugody a ponadto zarisy pomiarowe z pomiaru granic, szkice wyznaczenia granic działek wydzielonych w wyniku scalenia, wymiany gruntów lub w wyniku podziału nieruchomości, inne dokumenty pomiarowe, obliczeniowe i opisowe pozwalające na ustalenie przebiegu granic (por. § 5 ust. 1 pkt.1 rozporządzenia). Dopiero w razie braku w/w dokumentów geodezyjnych podstawą wyznaczenia granicy są dokumenty wymienione w pkt.2 a to: mapy i plany obejmujące granice albo inne elementy pozwalające na odtworzenie lub analizę przebiegu granic, w szczególności: a)mapy jednostkowe nieruchomości, b)mapy katastralne, c) mapy scalenia i wymiany gruntów, d) plany parcelacyjne, e)mapa ewidencji gruntów, f) mapa zasadnicza. Jak z powyższego wynika mapa ewidencyjna znajduje się na przedostatnim miejscu w liście dokumentów służących do wyznaczenia granicy a zatem nie może przesądzać o zakresie prawa własności. Z kolejnych opinii biegłego J. S. wydawanych w niniejszej sprawie wynika niezbicie, że przebieg granic na mapie w skali 1: 2000 nie odzwierciedla stanu prawnego, czyli stanu własności wynikającego z dowodów własności nieruchomości ani nie uwzględnia podziału działki (...)dokonanego w 1997r. a więc nie uwzględnia zasadniczych dokumentów służących za podstawę rozgraniczenia. Fakt ten wyklucza możliwość uznania granic wynikających z mapy w skali 1: 2000 za prawidłowe a w konsekwencji za wiążące w niniejszym postępowaniu. Skoro w/w mapa nie może być podstawą ustalenia granicy prawnej to podstawą rozstrzygnięcia musi być mapa w skali 1: 2880, na bazie której kształtował się stan własności nieruchomości uczestników niniejszego rozgraniczenia. Według tej mapy zachodnią granicę własności apelującego wyznaczała linia wskazana w zaskarżonym postanowieniu tj. linia ciągła koloru niebieskiego pomiędzy punktami B-A i linia ciągła koloru czarnego pomiędzy punktami A-A' - tożsama z linią łączącą punkty 1-A-A' z opinii biegłego J. S.z dnia 5 maja 2014r.

Podsumowując powyższe należy przypomnieć na czym polega istota postępowania rozgraniczeniowego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 28.10.1977r, III CRN 272/77 „ przedmiotem roszczenia o rozgraniczenie są

granice w terenie tj. na gruncie a nie na mapie, mapa zaś - z natury rzeczy - jest tylko wtórnym wyrazem granic na gruncie. Ponadto w sprawie o rozgraniczenie chodzi nawet nie o same granice na gruncie lecz o to do jakiej granicy na gruncie sięga prawo własności nieruchomości sąsiadujących”. Określający przesłanki rozgraniczenia art. 153 k.c. wymaga należytego wyjaśnienia tytułów własności, czyli zbadania stanu prawnego, który jest pierwszym kryterium rozgraniczenia. Dopiero gdy stanu tego nie da się jednoznacznie stwierdzić, sąd dokonuje rozgraniczenia według drugiego kryterium a mianowicie ostatniego spokojnego stanu posiadania, a jeśli i tego stanu nie można było stwierdzić, a postępowanie rozgraniczeniowe nie doprowadziło do ugody między zainteresowanymi, sąd ustali granice z uwzględnieniem wszelkich okoliczności. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie było możliwe ustalenie stanu prawnego granic, który jednoznacznie wynika z podstaw nabycia własności przez uczestników rozgraniczenia i dokumentów geodezyjnych w postaci mapy w skali 1: 2880 i mapy z projektem podziału działki (...) o pow. 1,32 ha na działki (...). Stan ten został nieznacznie skorygowany w obszarze położenia punktu B a to wskutek zawarcia dwóch ugód granicznych opisanych powyżej. Żadna z w/w ugód nie dotyczyła jednakże obszaru spornego pasa gruntu czyli obszaru pomiędzy punktami M-N-A'-1-M (oznaczenie z ostatniej opinii biegłego J. S.) a zatem nie doszło zmiany przebiegu granic prawnych w tym obszarze.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy stwierdził, że jedyną drogą do rozwiązania istniejącego sporu granicznego było odtworzenie granic wynikających z mapy w skali 1: 2880 w zakresie objętym niniejszym postępowaniem poprzez wskazanie granic własności M. J., M. K. i apelującego M. W.. Wszystkie te osoby były uczestnikami rozgraniczenia również na etapie postępowania administracyjnego a decyzja o wszczęciu rozgraniczenia – mimo błędnego opisu - niewątpliwie obejmowała również sporny pas gruntu.

Mając powyższe na uwadze na podstawie w/w przepisów prawa materialnego i na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 §2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1. sentencji. W wyniku rozstrzygnięcia zawartego w pkt.1. uległa zmianie kwestionowana przez apelującego granica własności nieruchomości M. J., ujawniono własność M. K., natomiast granica działki apelującego pozostała taka sama jak granica ustalona w zaskarżonym postanowieniu. W związku z powyższym dalej idące wnioski apelacji podlegały oddaleniu na zasadzie art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 §2 k.p.c. o czym przez przeoczenie nie orzeczono. Tę oczywistą niedokładność sprostowano postanowieniem z dnia 25 września 2014r. poprzez dodanie punktu 1a) o treści: „w pozostałej części apelację oddalić”.

W toku postępowania apelacyjnego powstały dodatkowe koszty związane z opinią uzupełniającą biegłego J. S.. Za wykonane czynności biegły wystawił rachunek na kwotę 3672,58 zł. O wynagrodzeniu za w/w opinię orzeczono w pkt.2. zasadzie art. 288 k.p.c.

W punkcie 3. postanowienia orzeczono na podstawie art. 83 ust 1 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594). Kosztami opinii biegłego J. S. obciążono po połowie apelującego i uczestnika M. K., albowiem opinia ta była przeprowadzona na skutek apelacji uczestnika a doprowadziła do ujawnienia własności uczestniczki. Z tego powodu winna partycypować w kosztach w/w opinii. Rozgraniczenie nieruchomości zawsze leży w interesie wszystkich uczestników rozgraniczenia, albowiem likwiduje niepewność co do przebiegu granic, a tym samym stanowi regulację stanu prawnego nieruchomości. (M. J. w toku sprawy nie ponosiła żadnych kosztów opinii biegłych na skutek uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych).

W punkcie 4. sentencji orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego nie było podstaw do odstąpienia od zasady wyrażonej w w/w przepisie i zasądzenia zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz któregośkolwiek z uczestników. Apelacja M. W. została uwzględniona jedynie częściowo i zarazem Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji prawnej przytaczanej przez M. J. i M. K., które konsekwentnie utrzymywały, że sporny pas gruntu stanowi własność M. J..

(...)